

BALATONHENYE ÉS KÖRNYÉKÉNEK BAGOLYLEPKÉI (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE)

ÁBRAHÁM Levente
Somogy Megyei Múzeum, Kaposvár

Abstract: Noctuids fauna of Balatonhenye and its surroundings – Klaus Kempas, a German lepidopterologist carried out a faunistic investigation on the noctuids fauna of the Bakony Mountains between the years of 1993–2000. However, his unexpected death kept him back from publishing the results of his researchwork. The centre of his fieldwork was at Balatonhenye and its surroundings near Lake Balaton region in Hungary. The total of 298 noctuids species were recorded in the Balaton-felvidéki National Park. The complete list of the recorded noctuids species collected by him and a short characterisation of the rarest species are also given. It is the second time for *Crypsedra gemmea* to be collected in Hungary. After fifty years some specimens of *Arytrura musculus* were recorded in the Hungarian noctuids fauna again.

Bevezetés

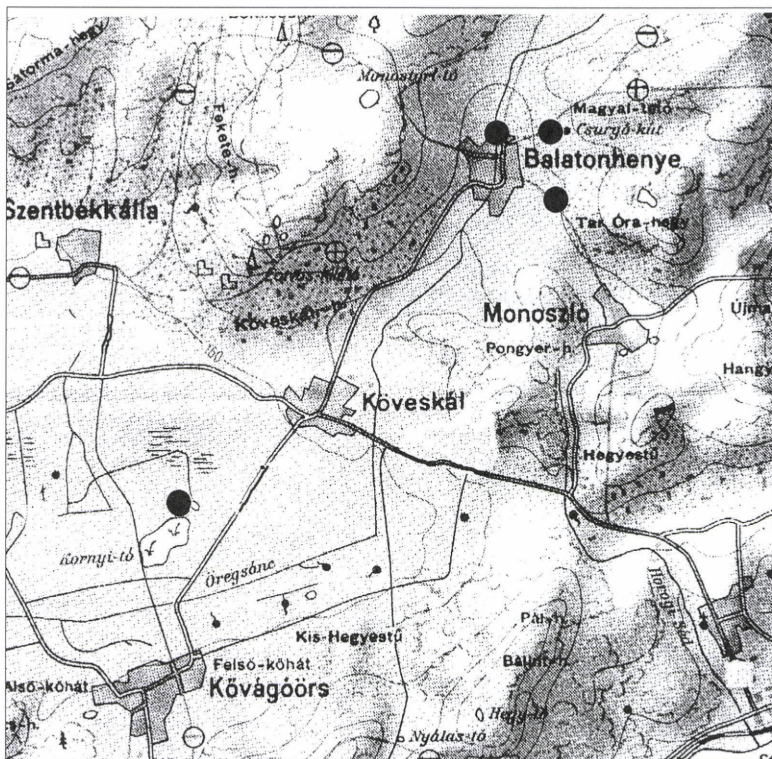
Az elmúlt évtizedben a Bakony-kutató program keretében nagylepke faunisztikai vizsgálatokat főleg a Bakony nyugati részén végeztem, mely természetföldrajzi értelemben a Déli-Bakony és a Balaton-felvidék kistájegységek nyugati részét foglalja magában.

1996 nyarán a Bakonyi Természettudományi Múzeum munkatársai egy német kollégát irányítottak hozzám, Klaus KEMPAS (Klempau) személyében, hogy tőlem kérjen a Balaton-felvidék lepkefaunára vonatkozó információkat, mivel a múzeumban lepidopterológiában jártas kolléga nem dolgozott.

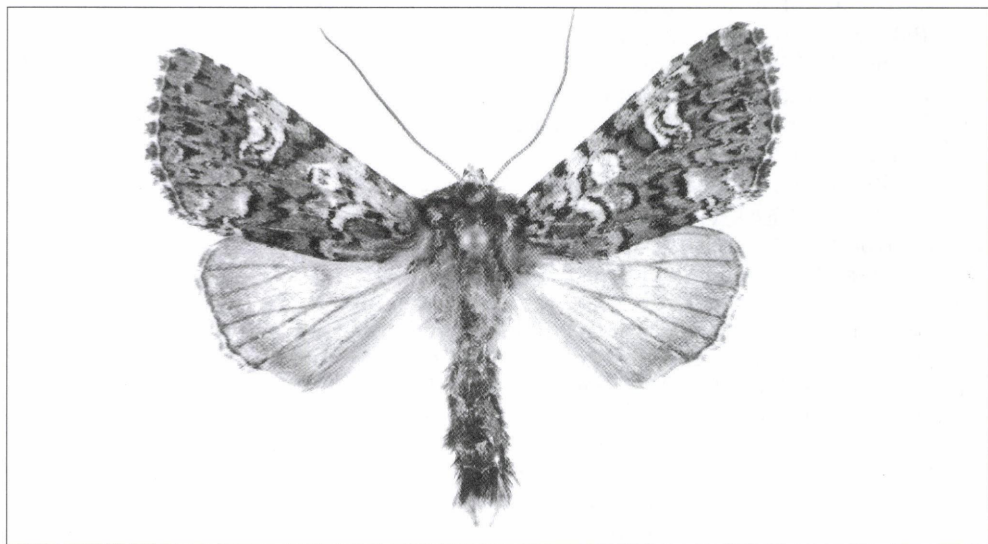
E találkozásunk után hamarosan szoros barátságot kötöttünk, évente több alkalommal gyűjtöttünk együtt, s a gyűjtések után néha hajnalig beszélgettünk főleg a bagolylepkék életmódjáról, hazai elterjedéséről, és gyűjtési tapasztalatainkról. Újabb és újabb közös gyűjtőutakat terveztünk és az anyag publikálási előkészületeit is megtettük. 2000. augusztus végén, egy héttel a tervezett közös dél-dunántúli gyűjtőutunk előtt kaptam a hírt, hogy kedves kollégám, Klaus Kempas tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Sajnos, így közös terveinket együtt már nem válthatjuk valóra, azonban azt hiszem, hogy Klaus Kempas Balaton-felvidéki munkájáról mindenképpen meg kell emlékezni, melyre nemcsak a közöttünk kialakult baráti kapcsolat kötelez, hanem az a tekintélyes mennyiségű információ is, mely bagolylepke-kutató tevékenységének eredményességét dicséri.

E cikk kapcsán, a közösen végzett kutatási eredmények publikálását szeretném részben pótolni, és összefoglalni Klaus Kempas bakonyi bagolylepke-kutatásainak eredményét azon adatok alapján, mely részét képezte a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkhoz eljuttatott kutatási jelentéseknek és gyűjtési engedély-kérelmeknek.

1. ábra: Gyűjtőhelyek Balatonhenye környékén

2. ábra: *Crypsedra gemmea*

A Balaton-felvidéki NP Lepidoptera faunájának kutatottsága ma még elmarad a Bakony más tájegységeinek faunisztikai vizsgálati szintjétől (ÁBRAHÁM 1987, 1991, 1993, ÁBRAHÁM–ÜHERKOVICH 1986, DIETZEL 1997, FAZEKAS 1980, 1983, 1993, HERCZIG 1989, KOVÁCS 1953, 1956, NÉMETH 1991, RÉZBÁNYAI 1973a, 1973b, 1976, 1979a, 1979b, 1980, 1981a, 1981b, 1983, SZABÓKY 1978, SZEŐKE 1987, SZEŐKE et al. 1988, SZŐCS 1968, TALLÓS 1958, 1963), de ezen a területen is születtek a gazdag faunát leíró kiváló munkák (HERCZIG et al. 1981, KÁLLÓ et al. 1980, 1988, SZABÓKY 1989, SZÉCSÉNYI 1981), néhány dolgozat pedig igazi faunisztikai csemegékre hívja fel a figyelmünket (MÉSZÁROS 1974, NÉMETH–SZABÓKY 1998, SZÉCSÉNYI 1985).

Mindezek ellenére a nemzeti park változatos élőhelyei sem természetvédelmi, sem faunisztikai, sem ökológiai szempontból nem ismertek kielégítő módon. Közösén végzett faunafeltáró munkánk a hiányosságok megszüntetésére, a terület alapfaunájának felmérésére irányult természetvédelmi céllal. Munkánk eredményéről először 1998. tavaszán a XII. Bakony-kutató Ankéton számoltunk be (ÁBRAHÁM–KEMPAS 2000).

Gyűjtési helyek és módszerek

Klaus Kempas 1993-tól rendszeresen látogatott Magyarországra. Németországban tanárként dolgozott és szinte minden iskolai szünetet hazánkban töltött. Foglalkozása miatt azonban a bagolylepkék teljes aktivitási időszakát nem tudta nyomon követni.

Kutatómunkájának központja Balatonhenye volt. Innen járta a környéket és ismerte meg a Káli-medencét.

A mintavételezések zöme a balatonhenyei Magyal-tetőn történt, itt a vegetáció nagyon változatos, erősen felnyíló karsztbokorerdők nyílt dolomitgyep foltokkal váltakoznak, amelyeket régen legelőként is hasznosítottak. A másik mintavételi hely a falu szélén, a Boglyas-hegy és a Magyal-tető között húzódó Burnót-patak völgyében volt. Itt a száraz dolomit lejtősztyepp élőhelytől a patakmenti magaskórós, égeres és füzes élőhelyekig kis területen belül változatos a vegetáció.

A faunafeltáró munka másik súlypontja a Kornyitó környékére esett, tőle északra a Sásdi-legelőn történt a mintavételezés egy száraz legelőterületen, valamint a tó környéki erősen higrofil élőhelyeken.

Bagolylepké kutatásokhoz először 250 W-os, majd 400 W-os higanygőzlámpát használt, de időnként kisméretű vödörscapdát is működtetett „black light” típusú fénycsővel. Gyakran alkalmazta a csalétkézést is. Széles biológiai ismeretei révén eligazodott a bagolylepkék hazai tápnövényei között és rendszeresen kutatott fényre ritkán repülő bagolylepkék hernyói után.

Eredmények

Kutatómunkája faunisztikai felmérés volt, ezzel jelentősen hozzásegített bennünket, hogy megismerjük és értékeljük Balatonhenye környékének gazdag bagolylepké faunáját. Természetesen más hazai tájegységeken is ellátogatott, de ezek a gyűjtések inkább csak szórvány faunisztikai adatként szolgálhatnak információként. Az ott fogott ritkább fajok adatait már jól ismerjük korábbi hazai vizsgálataink alapján.

Munkájának eredményéről a gyűjtött fajok elterjedési adataival együtt egy összefoglaló listát adok. A jegyzéket úgy állítottam össze, hogy benne külön feltüntettem a természetvédelmi szempontból fontos fajok fenológiai adatait is.

A gyakori fajok esetében csak az elterjedési adatokat közlöm.

A gyűjtött fajok listája:

NOCTUIDAE

Acronictinae

- Oxicesta geographica* (Fabricius, 1787) – Balatonhenye 1995. júl.
Moma alpium (Osbeck, 1778) – Balatonhenye
Acrionicta alni (Linnaeus, 1767) – Balatonhenye
Acrionicta tridens (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Acrionicta psi (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Acrionicta aceris (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Acrionicta leporina (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Acrionicta megacephala (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Acrionicta euphorbiae (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye 1995. júl., 1998. júl.
Acrionicta rumicis (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Craniophora ligustri (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Simyra nervosa (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye 1993. júl., 1995. júl., 1996. júl., 1997. júl., 1998. júl., 1999. ápr. 11.; Köveskál, Kornyi-tó
Simyra albovenosa (Goeze, 1781) – Balatonhenye 1995. júl.; Köveskál, Kornyi-tó

Pantheinae

- Colocasia coryli* (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye

Bryophilinae

- Cryphia domestica* (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Cryphia muralis (Forster, 1771) – Balatonhenye

Hermiinae

- Trisateles emortualis* (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Herminia tarsicrinalis (Knoch, 1782) – Balatonhenye
Polypogon tentacularia (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Zanclognatha tarsipennalis Treitschke, 1835 – Balatonhenye

Hypenodinae

- Schrankia costaestrigalis* (Stephens, 1834) – Balatonhenye 1995. júl.

Catocalinae

- Catocala fraxini* (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye 1996. okt., 1997. okt., 1998. okt.
Catocala nupta (Linnaeus, 1767) – Balatonhenye
Catocala electa (Vieweg, 1790) – Balatonhenye 1998. júl.
Catocala nymphagoga (Esper, 1787) – Balatonhenye
Catocala fulminea (Scopoli, 1763) – Balatonhenye
Minucia lunaris (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Dysgonia algira (Linnaeus, 1767) – Balatonhenye
Lygephila pastinum (Treitschke, 1826) – Balatonhenye
Lygephila craccae (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Aedia funesta (Esper, 1786) – Balatonhenye 1998. júl.
Callistege mi (Clerck, 1759) – Balatonhenye
Euclidia glyphica (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Laspeyria flexula (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye,
Arytrura musculus (Ménétriés, 1859) – Köveskál, Kornyi-tó

Calpinae

- Scoliopteryx libatrix* (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Calyptra thalictri (Borkhausen, 1790) – Balatonhenye

Hypeninae

- Hypena proboscidalis* (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Hypena rostralis (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Phytometra viridaria (Clerck, 1759) – Balatonhenye
Rivula sericealis (Scopoli, 1763) – Balatonhenye
Colobochyla salicalis (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye

Euteliinae

- Eutelia adalatrix* (Hübner, 1813) – Balatonhenye 1995. júl., 1998. júl.

Plusiinae

- Euchalcia consona* (Fabricius, 1787) – Balatonhenye 1997. júl.
Lamprotes c-aureum (Knoch, 1781) – Balatonhenye
Diachrysis chrystitis (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Diachrysis chryson (Esper, 1789) – Balatonhenye 1997. okt., 1998. okt.
Macdunnoughia confusa (Stephens, 1850) – Balatonhenye
Plusia festucae (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye

Autographa gamma (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye
Autographa bractea (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye 1998. júl.
Trichoplusia ni (Hübner, 1803) – Balatonhenye
1996. júl.
Abrostola tripartita (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye
Abrostola triplasia (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye

Acontiinae

Emmelia trabealis (Scopoli, 1763) – Balatonhenye
Elaphria venustula (Hübner, 1790) – Balatonhenye
Acontia lucida (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Phyllophila obliterata (Rambur, 1833) –
Balatonhenye

Eustrotiinae

Protodeltote pygarga (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye
Deltote deceptorica (Scopoli, 1763) – Balatonhenye
Deltote uncula (Clerck, 1759) – Balatonhenye
Deltote bankiana (Fabricius, 1775) – Balatonhenye
Pseudeustrotia candidula (Denis & Schiffermüller
1775) – Balatonhenye
Calymma communimacula (Denis &
Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye 1995. júl.,
1996. júl., 1998. júl.
Eublemma respersa (Hübner, 1803) – Balatonhenye
Eublemma purpurina (Denis & Schiffermüller,
1775) – Balatonhenye

Chleophorinae

Bena bicolorana (Fuessly, 1775) – Balatonhenye
Pseudoips prasinana (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye
Earias clorana (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye
Earias vernana (Fabricius, 1787) – Balatonhenye

Cuculliinae

Cucullia fraudatrix Eversmann, 1837 –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Cucullia absinthii (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Cucullia artemisiae (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Cucullia lactucae (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Cucullia umbratica (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Cucullia asteris (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Shargacucullia verbasci (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó

Calophasia lunula (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Calophasia platyptera (Esper, 1788) – Balatonhenye
1993. júl. 18.
Calliergis ramosa (Esper, 1786) – Balatonhenye

Amphipyriinae

Amphipyra pyramidea (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye
Amphipyra berbera Rungs, 1949 – Balatonhenye
Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Amphipyra tragopoginis (Clerck, 1759) –
Balatonhenye

Psaphidinae

Asteroscopus sphinx (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye
Brachionycha nubeculosa (Esper, 1785) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Lamprosticta culta (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1993. júl., 1994. júl., 1995. júl., 1996.
júl., 1997. júl., 1998. júl.
Valeria oleagina (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Meganephria bimaculosa (Linnaeus, 1767) –
Balatonhenye 1996. okt., 1997. okt., 1998. okt.
Allophytes oxyacanthae (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó

Dilobiinae

Diloba caeruleocephala (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye

Stiriinae

Aegle kaekeritziana (Hübner, 1799) – Balatonhenye
1995. júl.

Heliothinae

Schinia cardui (Hübner, 1790) – Balatonhenye
1995. júl.; Köveskál, Kornyi-tó,
Heliothis maritima Graslin, 1855 – Balatonhenye
Heliothis peltigera (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Helicoverpa armigera (Hübner, 1808) –
Balatonhenye
Pyrrhia umbra (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Periphanes delphinii (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye 1995. júl.

Ipimorphinae

Caradrina morpheus (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye

- Platyperigea kadenii* (Freyer, 1836) – Balatonhenye
Paradrina clavipalpis (Scopoli, 1763 – Balatonhenye
Hoplodrina octogenaria (Goeze, 1781) –
Balatonhenye
Hoplodrina blanda (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye
Hoplodrina superstes (Ochsenheimer, 1816) –
Balatonhenye
Hoplodrina respersa (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye
Hoplodrina ambigua (Denis & Schiffermüller,
1775) – Balatonhenye
Charanyca trigrammica (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye
Atypha pulmonaris (Esper, 1790) – Balatonhenye
Chilodes maritima (Tauscher, 1806) – Balatonhenye
Athetis gluteosa (Treitschke, 1835) – Balatonhenye
Athetis pallustris (Hübner, 1808) – Balatonhenye
Proxenus lepigone (Möschler, 1860) – Balatonhenye
1995. júl., 1998. júl.
Dypterygia scabriuscula (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye
Rusina ferruginea (Esper, 1785) – Balatonhenye
Polyphaenis sericata (Esper, 1787) – Balatonhenye
1993. júl. 2., 1996. júl., 1997. júl., 1998. júl.
Thalpophila matura (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Trachea atriplicis (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Euplexia lucipara (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Phlogophora meticulosa (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye
Auchmis detersa (Esper, 1787) – Balatonhenye
Actinotia polyodon (Clerck, 1759) – Balatonhenye
Eucarta amethystina (Hübner, 1803) –
Balatonhenye
Eucarta virgo (Treitschke, 1835) – Balatonhenye
Ipimorpha retusa (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye
Ipimorpha subtusa (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Parastichtis suspecta (Hübner, 1817) –
Balatonhenye
Parastichtis ypsilon (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye
Mesogona acetosellae (Denis & Schiffermüller,
1775) – Balatonhenye 1997. okt.
Dicycla oo (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye 1997. júl.
Cosmia diffinis (Linnaeus, 1767) – Balatonhenye
1993. júl. 10., 1996. júl., 1997. júl., 1998. júl.
Cosmia affinis (Linnaeus, 1767) – Balatonhenye
1993. júl. 10., 1996. júl., 1997. júl., 1998. júl.
Cosmia pyralina (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Cosmia trapezina (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Xanthia togata (Esper, 1788) – Balatonhenye
Xanthia aurago (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Xanthia icteritia (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Xanthia gilvago (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Xanthia ocellaris (Borkhausen, 1792) –
Balatonhenye
Xanthia citrigo (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Agrochola lynchnidis (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye
Agrochola circellaris (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Agrochola nitida (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Agrochola helvola (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Agrochola humilis (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Agrochola litura (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Agrochola laevis (Hübner, 1803) – Balatonhenye
Eupsilia transversa (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Jodia croceago (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Conistra vaccinii (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Conistra rubiginosa (Scopoli, 1763) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Conistra rubiginea (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Conistra erythrocephala (Denis & Schiffermüller,
1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Episema glaucina (Esper, 1789) – Balatonhenye
1997. okt., 1998. okt.
Episema tersa (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1997. okt.
Brachylomia viminalis (Fabricius, 1776) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Aporophyla luteolata (Denis & Schiffermüller,
1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Lithophane socia (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
1999. ápr. 9.
Lithophane ornitopus (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Lithophane furcifera (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye 1999. ápr. 5.; Köveskál, Kornyi-tó
Scotochrosta pulla (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1997. okt.; 1998. okt.
Xylena vetusta (Hübner, 1813) – Balatonhenye
1996. okt.
Xylena exoleta (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
1996. okt., 1998. okt.

Rileyana fovea (Treitschke, 1825) – Balatonhenye
1997. okt., 1998. okt.
Dichonia aprilina (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Dichonia convergens (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1995. okt. 15., 1996. okt., 1997. okt.,
1998. okt.
Dichonia aeruginea (Hübner, 1808) – Balatonhenye
1995. okt.
Dryobotodes eremita (Fabricius, 1775) –
Balatonhenye
Antitype chi (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Ammoconia caecimacula (Denis & Schiffermüller,
1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Polymixis polymita (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye
1995. júl.
Polymixis xanthomista (Hübner, 1819) –
Balatonhenye
Crypsedra gemmea (Treitsche, 1825) –
Balatonhenye
Blepharita satura (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Apamea monoglypha (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye
Apamea sicula tallosi Kovács & Varga, 1969 –
Balatonhenye 1996. júl.
Apamea lithoxylaea (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye
Apamea sublustris (Esper, 1788) – Balatonhenye
Apamea crenata (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Apamea epomidion (Haworth, 1809) –
Balatonhenye
Apamea remissa (Hübner, 1809) – Balatonhenye
Apamea unanimis (Hübner, 1813) – Balatonhenye
Apamea illyria Freyer, 1846 – Balatonhenye
Apamea scolopacina (Esper, 1788) – Balatonhenye
Apamea ophiogramma (Esper, 1794) –
Balatonhenye
Eremobina pabulatricula (Brahm, 1791) –
Balatonhenye
Oligia strigilis (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Oligia versicolor (Borkhausen, 1792) –
Balatonhenye
Oligia latruncula (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Mesapamea secalis (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye
Luperina testacea (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Rhizedra lutosa (Hübner, 1803) – Balatonhenye
Amphipoea oculea (Linnaeus, 1761) –
Balatonhenye
Hydraecia micacea (Esper, 1789) – Balatonhenye

Gortyna flavago (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Calamia tridens (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Celaena leucostigma (Hübner, 1808) –
Balatonhenye
Nonagria typhae (Thunberg, 1784) – Balatonhenye
Phragmatiphila nexa (Hübner, 1808) –
Balatonhenye 1996. aug., 1998. okt.
Archanara geminipuncta (Haworth, 1809) –
Balatonhenye
Archanara dissoluta (Treitschke, 1825) –
Balatonhenye 1996. júl.; Köveskál, Kornyi-tó
Archanara algae (Esper, 1789) – Balatonhenye
Sedina buettneri (E. Hering, 1858) – Balatonhenye
1996. okt., 1997. okt., 1998. okt.
Arenostola phragmitidis (Hübner, 1803) –
Balatonhenye
Chortodes extrema (Hübner, 1809) – Balatonhenye
1997. júl.; Köveskál, Kornyi-tó
Chortodes pygmina (Haworth, 1809) –
Balatonhenye
Chortodes morrisii (Dale, 1837) – Balatonhenye
1996. júl.; Köveskál, Kornyi-tó
Oria musculosa (Hübner, 1808) – Balatonhenye
1996. júl.; Köveskál, Kornyi-tó

Hadeniinae

Discestra trifolii (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Lacanobia w-latinum (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye
Lacanobia aliena (Hübner, 1808) – Balatonhenye
Lacanobia oleracea (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye
Lacanobia thalassina (Hufnagel, 1766) –
Balatonhenye
Lacanobia contigua (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye
Lacanobia suasa (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye
Hada plebeja (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye
Hadena bicruris (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Hadena confusa (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Hadena rivularis (Fabricius, 1775) – Balatonhenye
Hadena perplexa (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1995. júl.
Hadena irregularis (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Heliophobus reticulata (Goeze, 1781) –
Balatonhenye
Conisania luteago (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye

Melanchnra persicariae (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mamestra brassicae (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Polia bombycina (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Polia nebulosa (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna turca (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna conigera (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna ferrago (Fabricius, 1787) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna albipuncta (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna vitellina (Hübner, 1808) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna pudorina (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna straminea (Treitschke, 1825) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna impura (Hübner, 1808) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna pallens (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna obsoleta (Hübner, 1803) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna comma (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna flammea (Curtis, 1828) – Balatonhenye 1995. júl., 1995. aug. 10.; Köveskál, Kornyi-tó
Mythimna l-album (Linnaeus, 1767) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Orthosia gothica (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Orthosia cruda (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Orthosia opima (Hübner, 1809) – Balatonhenye 1996. ápr. 12., 1998. ápr.
Orthosia populeti (Fabricius, 1775) – Balatonhenye
Orthosia cerasi (Fabricius, 1775) – Balatonhenye
Orthosia gracilis (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Orthosia munda (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Panolis flammea (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Egira conspiciellaris (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye
Perigrappa i-cinctum (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye 1996. ápr. 10., 1997. ápr. 2., 1998. ápr.

Hyssia cavernosa (Eversmann, 1842) – Balatonhenye 1995. júl.
Tholera cespitis (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Tholera decimalis (Poda, 1761) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Pachetra sagittigera (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Eriopygodes imbecilla (Fabricius, 1794) – Balatonhenye, 1997. júl., 1998. júl.; Köveskál, Kornyi-tó

Noctuidae

Axylia putris (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye Köveskál, Kornyi-tó
Ochropleura plecta (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Diarsia mendica (Fabricius, 1775) – Balatonhenye
Diarsia brunnea (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye
Diarsia rubi (Vieweg, 1790) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Noctua pronuba Linnaeus, 1758 – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Noctua orbona (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Noctua interposita (Hübner, 1790) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Noctua comes Hübner, 1813 – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Noctua fimbriata (Schreber, 1759) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Noctua janthina (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Noctua janthe (Borkhausen, 1792)
Noctua interjecta Hübner, 1803 – Balatonhenye 1995. júl.; Köveskál, Kornyi-tó
Epilecta linogrisea (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye, 1995. júl., 1998. júl.; Köveskál, Kornyi-tó
Lycophotia porphyrea (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye 1996. júl.
Chersotis rectangula (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye 1996. júl., 1997. júl., 1998. júl.
Chersotis multangula (Hübner, 1803) – Balatonhenye 1995. júl. 10.
Rhyacia simulans (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Opigena polygona (Denis & Schiffermüller, 1775) – Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Graphiphora augur (Fabricius, 1775) – Balatonhenye
Eugnorisma depuncta (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye 1997. okt.; Köveskál, Kornyi-tó
Xestia c-nigrum (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye;

Köveskál, Kornyi-tó
Xestia triangulum (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Xestia baja (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Xestia rhomboidea (Esper, 1790) – Balatonhenye
1995. okt.15.; Köveskál, Kornyi-tó
Cerastis rubricosa (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye, Köveskál Kornyi-tó
Cerastis leucographa (Denis & Schiffermüller, 1775)
– Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Naenia typica (Linnaeus, 1758) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Peridroma saucia (Hübner, 1808) – Balatonhenye
Euxoa aquilina (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1995. júl.
Euxoa nigricans (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Euxoa tritici (Linnaeus, 1761) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Euxoa obelisca (Denis & Schiffermüller, 1775) –

Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Yigoga signifera (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1995. aug. 10.
Yigoga nigrescens (Hofner, 1888) – Balatonhenye
1996. júl.
Yigoga forcipula (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1995. aug. 10.
Agrotis crassa (Hübner, 1803) – Balatonhenye 1995.
júl.; Köveskál, Kornyi-tó,
Agrotis ipsilon (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Agrotis exclamationis (Linnaeus, 1758) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Agrotis clavis (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye;
Köveskál, Kornyi-tó
Agrotis segetum (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye; Köveskál, Kornyi-tó
Agrotis vestigialis (Hufnagel, 1766) – Balatonhenye
Agrotis cinerea (Denis & Schiffermüller, 1775) –
Balatonhenye 1997. júl.

A ritka, természetvédelmi szempontból fontos fajokról külön jellemzést is adok, értékelve azok hazai elterjedési adatait és a bakonyi populációk helyzetét.

***Simyra nervosa* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

A Bakonyban száraz dolomitgyepekben fordul elő. Balatonhenye környékén élőhelye is ilyen területeken van, pl.: Magyal-tető. A Bakonyban már számos lelőhelyről vált ismertté: Tihany, Vászoly, Dörgicse, Tés, Várpalota, Inota, Salföld stb. Természetvédelmi szempontból populációit veszély nem fenyegeti.

***Catocala fraxini* (Linnaeus, 1758)**

Magyarországon a legnagyobb méretű bagolylepke faj, védett. A hazai populációk kissé okkersárgább rajzolatú elemekkel eltérnek a faj törzsalakjától. Élőhelye nyárasokban, fűzesekben van. Az imágói ősszel rajzanak, csalétkén különösen szívet nyalakodni, a *Catocala* fajokhoz hasonlóan fénykerülő. Természetvédelmi szempontból a fajt nem veszélyezteteti semmi. Balatonhenyén élőhelye a Burnót-patak lábánál futó patakmenti nyáras-fűzesben lehet.

***Arytrura musculus* (Ménétries, 1859)**

Magyarországon csupán néhány helyen előforduló faj. A Kornyi-tó melletti populációjának felfedezése faunisztikai, állatföldrajzi és természetvédelmi szempontból különösen figyelemre méltó. Hazánkban először Vörsön és Bátorligeten gyűjtött példányai váltak ismertté. Előkerült Tihanyból és a Kornyi-tónál gyűjtött példányokkal szinte egy időben Pellérdről is.

***Eutelia adulatrix* (Hübner, 1813)**

Magyarországon csak mészkő vagy dolomit hegyvidékek déli lejtőin fordul elő. Táplálékspecialista, hernyói csakis a csereszömörécét fogyasztják. A középhegység karsztbokorerdő szegélyeinek sajátos, karakterisztikus faja. A Bakonyból több lelőhelyét ismerjük: Vászoly, Dörgicse, Veszprém, Dudar. A törvényes védelmet ritkasága, szépsége, viszonylagos kis populációnagysága és populációinak szegélyhelyzete miatt mindenképpen megérdemelné.

***Autographa bractea* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

Magyarországon ezt a fajt a középhegységvidéken gyűjtötték. Ismert a Kőszegi-hegységből, a Dunántúli-középhegységből és az Északi-középhegységből, de e területeken is meglehetősen ritka. Ennek oka, hogy első-

sorban Közép-Európában magas hegyvidékeken él. Hernyója nedves, hűvös mikroklímájú helyeken, lágyszárú növényeken fejlődik. Az imágó nappal is aktív lehet, de a Hg-gőz lámpa fénye erősen vonzza. Évente egy nemzedéke van. Magyarországon alacsony populációnagysága erőteljesen fluktuál. Ez nem az emberi természetpusztítással, hanem a kb. 11 éves nedves és száraz klímaperiódusok váltakozásával függ össze. Az elmúlt néhány év nedvesebb klímája nyilvánvalóan kedvezett a faj populációnövekedésének. Az Északi- és Keleti-Bakonyban a nyolcvanas években már előkerült.

***Diachrysia chryson* (Esper, 1789)**

Ez a faj is kifejezetten hegyvidéki típusú élőhelyeken él. Magyarországon az Alpokalján, a középhegységben és a Dunántúli-domszágon fordul elő, ámbar síkvidéki példányai is ismeretesek pl: Ágasegyháza. A fajnak egy részleges második nemzedéke is kifejlődhet. Balatonhenye környékén élőhelye a Burnót-patak menti magaskörös társulásban lehet. Természetvédelmi szempontból a faj nincs veszélyben.

***Calymina commimacula* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

Rendkívül speciális táplálkozású lepkefaj, ugyanis hernyója nem növényevő, hanem ragadozó, főleg pajzstetvekkel táplálkozik. Az imágó feltűnő színezetű, kistermetű, a bagolylepkékre kevésbé emlékeztető rovar. A faj elterjedési területe főleg a Földközi-tenger vidékére esik. Magyarországon csak a szubmediterrán klímájú befolyásolás alatt lévő területeken él, így ismert a Mecsekben és a középhegység déli vonulatából, de mindenütt ritka. A Bakonyban Várpalota, Inota, Tihany lelőhellyel váltak ismertté gyűjtött példányai. Természetvédelmi szempontból a fajt a nem megfelelő növényvédelmi beavatkozás, a szeles időben végzett permetezés veszélyeztetheti hegylábi szőlők és gyümölcsösök környékén. Sajátos életmódja miatt hasznos rovarnak tartják, de a biológiai védekezésben – alacsony populációnagysága miatt – jelentős szerepet nem játszik.

***Lamprosticta culta* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

Ez a faj is kifejezetten a száraz füves, sziklás vegetációjú helyekhez kötődik. A Balaton-felvidéki NP bagolylepké faunájának épp ezért karakterisztikus faja, mivel a többi magyarországi NP területén jóval ritkább. A Bakonyban Várpalotán, Tésen, Dörgicsén és Vászolyban találták meg. Természetvédelmi szempontból a fajt veszély nem fenyegeti, ha élőhelyeit nem háborgatják.

***Meganephria bimaculosa* (Linnaeus, 1767)**

E faj az őszi bagolylepké aspektus jellegzetes faja Balatonhenye környékén. Hernyójának tápnövénye a szilfák levele. Élőhelye a Balatonhenyétől K-re eső dombtetőkön biztosított. Magyarországon ritka, de itt egy népesebb populációja él. Ezt a populációt veszély nem fenyegeti. További bakonyi előfordulási helyei: Vászoly, Dörgicse, Uzsa, Salföld, Keszthely.

***Cosmia diffinis* (Linnaeus, 1767)**

Magyarországon elég lokális elterjedésű, ritka faj. Hernyójának tápnövénye a szilfa. A faj kifejezetten a száraz, meleg biotópokhoz kötődik. Ilyen élőhelyet a Himes és Dománya dombtetőn, domboldalon találunk karsztbokorerdő-dolomitsziklagyep mozaik komplexekben. Bakonyi lelőhelyei: Balinka, Dudar, Tihany stb. Természetvédelmi szempontból a faj nincs veszélyben.

***Scotochrosta pulla* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

A Balaton-felvidéket és a Tapolcai-medence környező hegyeit jórészt melegkedvelő tölgyesek borítják. Itt e faj, annak ellenére, hogy Magyarországon alig van egy tucat ismert populációja, még nem ritka. Bakonyi lelőhelyei: Uzsa, Inota, Rezi. A faj élőhelye ismert, védelmét az élőhelyek pontos feltérképezésével és az erdőgazdálkodás bizonyos korlátozásával megoldhatónak tartjuk.

***Rileyana fovea* (Treitschke, 1825)**

A faj veszélyeztetettsége populációjának nagymértékű fragmentálódásából ered. A karsztbokorerdők jellemző, ősszel rajzó bagolylepkéje. A populáció nagyságokról és ingadozásokról nincsenek adataink, de itt tápnövénye, a *Quercus pubescens* nagy területen fordul elő. Élőhelyének legnagyobb veszélyforrását a hegy-

oldalakra települő nyaralók, valamint a szeles időben elvégzett szőlő- és gyümölcspermetezések jelentik. A permetlé nagy része ilyen időjárási körülmények között a karsztbokorerdő rovarvilágát pusztítja. A Balaton-felvidéken nem tűnik ritka fajnak; Vászoly, Dörgicse, Csopak, Rezi, Zánka stb.

***Dichonia convergens* (Denis & Schiffmüller, 1775)**

Melegkedvelő tölgyes erdők ritka, ősszel rajzó bagolylepkéje. Annak ellenére, hogy az őszi bagolylepkék populációi népesek, populációnagysága általában alacsony. Természetvédelmi szempontból figyelemre méltó faj, de a Balaton-felvidéki NP területén élőhelyei nagy területeket foglalnak el, így veszély nem fenyegeti. Ismert Balaton-felvidéki előfordulási helye még: Vászoly és Dörgicse.

***Dichonia aeruginea* (Hübner, 1808)**

Megjelenése várható volt ezen a környéken, mivel populációi molyhos tölgyes karsztbokorerdőkhöz kötődnek. A faj veszélyeztetettsége alacsony populációnagyságában és a metapopulációk nagymértékű elszigeteltségében keresendők. Ismert lelőhelyei ez előző faj gyűjtőhelyeivel azonosak.

***Crypsedra gemma* (Treitschke, 1825)**

Magyarországon csak a Kőszegi-hegységből említették a hazai faunát ismertető publikációkban (NYÍRÓ 1981). Így ez a második előfordulási adata. Alapvetően ez a faj Közép-Európa magas hegyvidékein él. Kedvező klimatikus viszonyok miatt a Bakonyban is felbukkannak olyan fajok, melyek kifejezetten a montán fauna tagjai. Populációja nyilvánvalóan a faj elterjedési területének szélén helyezkedik el, ezért aktuálisan veszélyeztetett. Augusztus második felében rajzik.

***Apamea sicula tallosi* (Kovács et Varga, 1969)**

A Kárpát-medencéből leírt taxonnak állatföldrajzi és fauna-fejlődéstörténeti szempontból nagy jelentősége van. Élőhelyei a mezofil rétek. A Bakony magasabb régióiban a tarvágások után kialakuló mezofil irtásréteken populációi könnyen megtelepedhetnek, de gyorsan vissza is szorulnak a felnövekvő erdők miatt. Mivel a tarvágásos erdőművelés nagyon elterjedt művelési ág, így a Bakonyban nem kell tartani a populációk kipusztulásától. Lelőhelyei az elmúlt évtizedben megsokasodtak: Salföld, Vászoly, Rezi, Balinka, Dudar, Bakonyháza, Bakonyszentkirály, Bakonybél stb.

***Phragmatiphila nexa* (Hübner, 1808)**

Ez egy rendkívül szórányos előfordulású faj, nagyobb számban csak a Dunántúli-dombság láperdeiben került elő. Így ez a lepke itt az egykor kiterjedt balatoni lápvilágnak jellemző faunakomponense lehetett. Ma valószínűleg csak szórány populációi fordulnak elő a Balaton, a Tapolcai-medence környékén és a Bakony nyugati lábánál. A Bakony magasabb részein már nem mutatták ki. A fajt elsősorban az alagsóvezetés, talajvízsüllyesztés és patakszabályozások veszélyeztetik. Pontos élőhelyei a területen és a Kornyi-tó környékén feltérképezhetők lennének. Lelőhelyei: Balatonszentgyörgy, Csabrendek.

***Oria musculosa* (Hübner, 1808)**

A kipusztulás közvetlen veszélye áll fenn e faj esetében. 100 évvel ezelőtt még mezőgazdasági kártevőként említették agrár szakfolyóiratokban. A nagyüzemi mezőgazdasági technológiák és a kemizálás miatt ma a faj potenciális habitatját csak a Bakonyban lévő dolomitgyepek biztosítják. Azonban itt is rendkívül kis populáció nagyságban élhet. A Bakony területén először a Tési-fennsíkron került elő pár éve.

***Perigrapha i-cinctum* (Denis & Schiffmüller, 1775)**

Magyarországon a sziklagyepek sajátos karakterisztikus faja. Általában sehol sem gyakori. Erősebb populációja ismert a Mecsekből és szórányosan előfordul a Dunántúli-középhegység több pontján is. Egyetlen nemzedéke tavasszal rajzik. A helyi populációt egyelőre veszély nem fenyegeti. Ismert lelőhelyei: Vászoly, Dörgicse, Várpalota, Inota, Bakonyháza stb.

***Eriopygodes imbecilla* (Fabricius, 1794)**

Magyarországon csak a középhegységeken él. A Bakonyban népes populációja van, ezért a fajt veszély nem fenyegeti. Magasabb részein gyakoribb, míg a déli kitettségű vagy alacsonyabb területeken ritkább.

Chersotis rectangula (Denis & Schiffermüller, 1775)

Magyarországon csak a Dunántúli- és az Északi-középhegység néhány pontján előforduló faj. Élőhelye a Balaton-felvidéki sziklagepek. Balatonhenyétől K-re a Himes és Dománya dombtetőkön ilyen zavartalan sziklagepek találhatóak. Ezek faunája rendkívül sok, csak erre az élőhelyre jellemző karakterfajjal rendelkezik. Az ilyen, viszonylag szűk területre korlátozódó és speciális élőhelyhez kötődő fajok veszélyeztetettsége nagy, populációik sérülékenyek. Természetvédelmi szempontból ezek különösen figyelemreméltók, még akkor is, ha a magyar természetvédelmi törvények által nem élveznek védelmet. Lelőhelyei: Csupak, Vászoly Várpalota, Dudar.

Balatonhenye és közvetlen környéke bagolylepke faunájának karakter fajait – alapvetően a déli kitettség miatt – a melegkedvelő tölgyesekre, karsztbokorerdőkre, dolomit sziklagepekre jellemző mediterrán, szubmediterrán elterjedésű faunaelemek alkotják.

A karsztbokorerdő-dolomitgyep mozaik komplexekre jellemző fajok: *Euxoa aquilina*, *Agrotis crassa*, *Chersotis rectangula*, *Ch. multangula*, *Mamestra aliena*, *Perigrapha i-cinctum*, *Calophasia platyptera*, *Meganephria bimaculosa*, *Rileyana fovea*, *Lamprosticta culta*, *Polymixis polymita*, *Simyra nervosa*, *Oxicesta geographica*, *Dicycla oo*, *Aegle koerkeritziana*, *Periphanes delphinii*, *Calymma communimacula*, *Eutolia adularix*

A Balaton környéki lápokra jellemző erősen higrofil fajok is felbukkannak ezen a területen: *Archanara geminipuncta*, *A. dissoluta*, *Sedina buetneri*, *Phragmatiphila nexa*.

A Bakony magasabb hegyein és a mikroklimatikusan hideg völgyekben a montán és a submontán faunaelemek fordulnak elő. Ezek színesítik Balatonhenye és környéke bagolylepke faunáját pl.: *Euchalcia consona*, *Diachrysis chryson*, *Apamea sicula tallosi*, *Crypsedra gemma*, *Eriopygodes imbecilla*.

Külön figyelemre méltóak azok a vándorfajok, amelyek Magyarországról csupán néhány példányban kerültek elő az 1993–2000 tartó vizsgálati időszakban, *Noctua interjecta*, *Trichoplusia ni*.

A vizsgálat során a különböző mintavételi helyekről összesen 9 védett bagolylepke faj vált ismertté: *Catocala fraxini*, *Arytrura musculus*, *Laprotus c-aureum*, *Phragmatiphila nexa*, *Schinia cardui*, *Periphanes delphinii*, *Rileyana fovea*, *Apamea syriaca tallosi*, *Oria musculosa*.

Összeségében megállapítható a balatonhenyei bagolylepke faunáról, hogy az rendkívül diverz, természetvédelmi szempontból sok védett és veszélyeztetett fajt tartalmaz.

Irodalom–References

- ÁBRAHÁM L. (1987): Adatok a Bakony keleti része nagylepke-faunájának ismeretéhez – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 6.: 117-118.
- ÁBRAHÁM L. (1991): Bakonyhána és környéke nagylepkefaunája (Lepidoptera) – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 10.: 85-104.
- ÁBRAHÁM L. (1993): A Tési-fennsík nagylepkefaunájáról (Lepidoptera) – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 12.: 145-172.
- ÁBRAHÁM L. – UHERKOVICH Á. (1986): Dudar környékének nagylepkefaunája (Lepidoptera) – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 5.: 57-79.
- ÁBRAHÁM L. – K. KEMPAS (2000): Nagylepke faunisztikai érdekességek a Bakony nyugati részéről – 12. Bakony-kutató Ankét előadás kivonatai – Zirc, 20-21.
- DIETZEL GY. (1997): A Bakony nappali lepkéi – A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 21: 1-199.
- FAZEKAS I. (1980): A Keleti-Bakony nagylepkefaunája I. Királyszállás és környékének nagylepkefaunája – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 15.: 111-131.
- FAZEKAS I. (1980): A Bakony hegység Eupithecini faunája, I. (Lepidoptera: Geometridae) – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 15.: 131-141.

- FAZEKAS, I. (1983): Die Grossfalter-fauna des östlichen Bakony-Gebirges II. Die Cossioidea, Hesperoidea, Papilionoidea, Bombycoidea, Spingoidea und Noctuoidea (Partim) Arten (Lepidoptera) von Alsóperepuszta – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 2.: 173-191.
- FAZEKAS I. (1993): A Tihanyi Tájvédelmi Körzet lepkefaunája (1.) Faunisztikai alapvetés (Lepidoptera) – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 12.: 105-144.
- HERCZIG B. (1989): További adatok a Bakony nagylepkefaunájának ismeretéhez (Keleti-Bakony: Feketevízpuszta) – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 8.: 47-56.
- HERCZIG B. – BÜRGÉS GY. – RONKAY L. (1981): A Keszthelyi-hegység nagylepke-faunisztikai alapvetése – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 16.: 141-159.
- KÁLLÓ I. – SIMONYI S. – SZÉCSÉNYI L. (1980): Adatok a Balaton-felvidék nagylepke faunájához (Macrolepidoptera) – A VIII. Bakony-kutató Ankét, 11-14.
- KÁLLÓ I. – SIMONYI S. – SZÉCSÉNYI L. (1988): Adatok a Balaton-felvidék nagylepke (Macrolepidoptera) faunájához, II. Vászoly és környéke – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 7.: 101-116.
- KOVÁCS L. (1953): A magyarországi nagylepkék és elterjedésük – Folia Entomologica Hungaria 6: 76-164.
- KOVÁCS L. (1956): A magyarországi nagylepkék és elterjedésük II. – Folia Entomologica Hungaria 9: 89-140.
- MÉSZÁROS Z. (1974): Thecophora fovea (Lep:Noct.) előfordulása Csupakon – Folia Entomologica Hungarica 27: 253-254.
- NÉMETH L. (1991): Adatok a Tapolcai-medence lepke (Lepidoptera) faunájához, I. (Diurna) – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 10.: 105-136.
- NÉMETH L. – SZABÓKY Cs. (1998): A keleti lápipbagoly (*Arytrura musculus* Ménétris, 1859) és újabb hazai adatai (Lepidoptera: Noctuidae) – Folia Entomologica Hungaria, 59: 310-313.
- NYÍRÓ M. (1981): Adatok a Kőszegi-hegység nagylepkefaunájához – Savaria, A Vas megyei múzeumok értesítője 15: 67-77.
- RÉZBÁNYAI L. (1973a): Faunánkra új nagylepkefajok az Északi-Bakonyból – Folia Entomologica Hungarica, 26.: 229-232.
- RÉZBÁNYAI L. (1973b): Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján I. – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 12.: 395-450.
- RÉZBÁNYAI L. (1976): Hidegkedvelő, hazai viszonylatban főleg montán típusú éjszakai nagylepkefajok előfordulása az Északi-Bakonyban – Folia Entomologica Hungarica, 29.: 153-155.
- RÉZBÁNYAI L. (1979a): Az Északi-Bakony nappali nagylepkefaunája – A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 12.: 71.
- RÉZBÁNYAI L. (1979b): Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján II. (Somhegy 2. rész, Ráktanya, Zirc-arborétum) – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei, 14.:139-191.
- RÉZBÁNYAI L. (1980): Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján III. (Személyes éjszakai gyűjtőhelyek) – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei, 15.:141-168.
- RÉZBÁNYAI L. (1981a): Az Északi-Bakony *Eupithecia*-faunájának alapvetése (Lep.: Geometridae) – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 16.: 167-177.
- RÉZBÁNYAI L. (1981b): Kiegészítések és megjegyzések néhány nagylepke elterjedésének újabb hazai adataihoz – Folia Entomologica Hungarica 42(34): 241-242.
- RÉZBÁNYAI L. (1983): Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Északi-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján IV. – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 2.: 105-172.
- SZABÓKY Cs. (1978): Adatok a Szigligeti Arborétum lepkefaunájának ismeretéhez – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 13.: 99-105.
- SZABÓKY Cs. (1989): A salföldi csarabos lepke (Lepidoptera) faunája – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 8.: 31-46.
- SZEŐKE K. (1987): Lepkészetű kutatások a Keleti-Bakonyban – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 6.: 119-122.
- SZEŐKE K. – SZEŐKE L. – NYÍRÓ M. (1988): Results of the investigations on the Lepidoptera fauna of the eastern Bakony mts. – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis 7.: 133-150.
- SZÉCSÉNYI L. (1981): Adatok a Balaton-felvidék nagylepkefaunájához – A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 16.: 137-140.

- SZÉCSÉNYI L. (1985): The description of the female of *Brechionympha syriaca decipulae* Kovács, 1966 (Lepidoptera Noctuidae) – *Folia Entomologica Hungaria* 46: 169-172.
- SZŐCS J. (1968): Adatok Sümeg lepkefaunájához – *A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei* 7.: 395-409.
- TALLÓS P. (1958): Két fenyőfői erdő típus lepketársulásainak vizsgálata, tekintettel a károsítókra – *Erdészeti kutatások* 1-2.: 215-232.
- TALLÓS P. (1963): Adatok a Bakony és környéke nagylepkefaunájához – *A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei* 1.: 301-310.

Summary

Noctuids fauna of Balatonhenye and its surroundings – Klaus Kempas, a German lepidopterologist carried out faunistical investigation on the noctuids fauna of the Bakony Mountains between the years of 1993–2000. However, his unexpected death kept him back from publishing the results of his researchwork so one of his Hungarian colleagues summarized his results. The centre of his fieldwork was at Balatonhenye and its surroundings near Lake Balaton region in Hungary. He collected mainly by the light of 400 W HGLI bulb but often used sugaring methods for attracting noctuids. The total of 298 noctuids species were recorded in the Balaton-felvidéki National Park. This paper gives a list of the recorded species with locality and date of rare species. Short characterisation of the protected and the rare species are also given from faunistical and zoogeographical point of view. It is the second time for *Crypsedra gemmea* to be collected in Hungary. After fifty years some specimens of *Arytrura musculus* were recorded in the Hungarian noctuids fauna again. The noctuids community at Balatonhenye and its surrounding is characterised by the fauna elements associated with thermophilous, dry oak forest, Turkey oak forest and white oak forest. Besides, several species can be related to habitat type of dolomite steppe. The characteristic species recorded in karsts scrub woodland and dolomite steppe mosaics are *Euxoa aquilina*, *Agrotis crassa*, *Chersotis rectangula*, *Ch. multangula*, *Mamestra aliena*, *Perigrapha icinctum*, *Calophasia platyptera*, *Meganephria bimaculasa*, *Rileyana fovea*, *Lamprosticta culta*, *Polymixis polymita*, *Simyra nervosa*, *Oxicesta geographica*, *Dicycla oo*, *Aegle koerkeritziana*, *Periphanes delphinii*, *Calymma communimacula*, *Eutolia adalatrix*. As Lake Balaton is not far from here some hygrophilous species were caught e.g. *Archanara geminipuncta*, *A. dissoluta*, *Sedina buettneri*, *Phragmatiphila nexa*. *Euchalcia consona*, *Diachrysis chryson*, *Apamea sicula tallosi*, *Crypsedra gemmea*, *Eriopygodes imbecilla* belong to the type of submontaneous species living in the peaks and valleys open to north in the Bakony Mountains. Between years of 1993–2000 two very rare and wandering species in Hungary, *Noctua interjecta*, *Trichoplusia ni* were found. Noctuids fauna at Balatonhenye and its surrounding is diverse and nine protected species were taken.

A kézirat lezárva: 2000. október 16.

A szerző címe (Author's adress):

Dr. ÁBRAHÁM Levente
 Natural History Department
 Somogy County Museum
 H-7401 Kaposvár
 P. O. Box 70
 E-mail: levi@smmi.hu